

Aan: de wethouder van Onderwijs, Jeugd en Sport
De heer H. Bredemeijer
Postbus 12 600
2500 DJ Den Haag

AFSCHRIFT TER KENNISNEMING

Datum: 12 december 2022
Betreft: reactie op sportbegroting 2023
Kopie: Voorzitter en de leden van de commissie Samenleving

Geachte heer Bredemeijer,

Op sportgebied is de laatste jaren gelukkig veel bereikt in Den Haag. Daarnaast zijn veel zaken nog in ontwikkeling. Sport behoort niet tot de topindicatoren en toch kan worden vastgesteld dat sport in de Haagse samenleving steeds meer erkenning heeft gekregen. Door die verkregen positie wordt met sport meer rekening gehouden dan voorheen. Dat geldt ook voor de programmabegroting 2023-2026. Wij realiseren ons dat in een periode waarin het financiële huishoudboekje van de gemeente onder druk staat, aan bezuinigingen niet valt te ontkomen. Des te meer juichen wij het toe dat de sport daarbij wordt ontzien. Het maatschappelijk belang van de sport voor de Haagse samenleving wordt daarmee bevestigd.

Sportbegroting 2023-2026

Traditiegetrouw volgt de adviesraad de inhoudelijke en financiële plannen voor de sport- en recreatie in de stad. De gemeentebegroting 2023-2026 en met name het programmaonderdeel sport, geeft ons jaarlijks aanleiding tot het maken van kritische opmerkingen en het aanreiken van aanbevelingen.

Met interesse heeft de adviesraad – mede op basis van de ambities in het [coalitieprogramma 2022-2026](#) - kennisgenomen dat de financiering van de maatschappelijke huisvestingsplannen, voor onder andere sport, integraal in de programmabegroting worden opgenomen. Niet eerder integreerde de gemeente een dergelijk veelomvattend en gedegen plan voor de sportieve voorzieningen in onze stad op langere termijn. Hiermee toont het college dat zij de sport in de stad serieus neemt en zich inspant om de integratie van sport in het ruimtelijk planningstraject te bewerkstelligen. De adviesraad is hier verheugd over. Dat het college – in de wetenschap dat er bezuinigd dient te worden op de gemeentelijke begroting – toch de ambitie heeft uitgesproken de komende vier jaar 160 miljoen euro te investeren in de realisatie van de plannen voor sport, onderwijs, cultuur en welzijn stemt ons positief. Daar de totale investeringsopgave voor sportvoorzieningen nog niet expliciet bekend is en nog nader uitgewerkt dient te worden, hechten wij eraan te benadrukken dat deze investeringen geen luxe, maar pure noodzaak zijn. De Hagenaar en de – flink groeiende - stad Den Haag hebben hier behoefte aan. De stad is voor haar leefbaarheid afhankelijk van voldoende uitnodigende en kwalitatief goede sportieve voorzieningen. Wij pleiten om het hiervoor gereserveerde budget vanaf 2024 van 3 mln. euro volledig in te zetten voor de sport om de inhaalslag per direct te kunnen starten.

Opmerkingen bij de begroting 2023.

- Allereerst willen we opmerken dat – hoewel een duidelijke verbetering is gemaakt ten opzichte van eerdere jaren – wij de programma-begroting nog altijd niet als transparant ervaren. Het zal de gemiddelde burger veel moeite kosten deze begroting goed te lezen, laat staan dat de onderlinge samenhang en gepresenteerde cijfers tussen beleidsvelden te herkennen zijn. Het is al eerder door ons opgemerkt, maar het verdient een sterke aanbeveling om in de navolgende jaren een meer begrijpelijke versie te presenteren.
- Wij hebben kunnen vaststellen dat vanaf 2023 in het kader van duurzaamheid door de gemeente meer én structureel wordt geïnvesteerd in het beheer en onderhoud van sportaccommodaties.

Vorig jaar signaleerde de adviesraad dat bestaande sporthallen en clubgebouwen – zowel in club- als gemeentebesit – verouderd zijn en toe zijn aan vernieuwing of vervanging. Ook zijn sommige sportclubs, mede als gevolg van het interen op de financiële middelen als gevolg van corona - niet in staat om in het onderhoud van hun accommodatie te voorzien. Wij zijn positief gestemd dat voor deze aanpak extra middelen van 4 miljoen beschikbaar zijn gesteld in 2023.

- Wij kijken uit naar het realisatieplan van de dubbele sporthal in Loosduinen, waarvan de financiering nu is veiliggesteld. In dit stadsdeel is al jarenlang een grote(re) vraag naar sporthalruimte. Nu de plannen concreet zijn voor de dubbele sporthal, neemt de druk toe welke plannen er zijn voor de verplaatsing van de turnhal in Loosduinen. Wij hopen daar, net als de betrokken turnverenigingen, op korte termijn meer duidelijkheid over te krijgen.
- De Adviesraad voor Sport maakt zich nog altijd zorgen of er in onze stad - in de Binckhorst, Laak en Centraal Innovation District in het bijzonder - voldoende voorzieningen worden gerealiseerd. Met 10.000 nieuwe woningen vol potentiële sporters erbij is zorgen voor voldoende sportvelden- en voorzieningen om te kunnen bewegen en sporten noodzakelijk. De sportvoorzieningen in de naastgelegen gebieden Centrum, Laak en Voorburg (Vlietzoom) kampen reeds met ruimtetekort en wachtlijsten bij verenigingen. Dat sportvelden nog altijd buiten de maatschappelijke referentie norm zijn gehouden is ons inziens ongewenst. Sportvelden voor voetbal, hockey, korfbal of andere veldsporten zijn essentieel in wijken: ze dragen niet alleen bij aan het stimuleren van beweeg- en sportgedrag, maar faciliteren ontmoeting, verbroedering en ontwikkeling van sociale cohesie tussen bewoners in een wijk. Vanuit deze optiek pleiten wij nog altijd voor een **bindende referentienorm voor sport** als leidraad voor een gezonde, sportieve en leefbare stad. Het is goed te constateren dat de gemeente inmiddels meer de regie neemt om het gesprek over publieke (sport)voorzieningen in deze gebiedsontwikkelingen te voeren met bewoners, organisaties en betrokkenen.
- Wij zien met belangstelling uit naar het handboek sport in de openbare ruimte. Juist in wijken waar velden ontbreken neemt de druk toe om voldoende faciliteiten te creëren voor bewegen en sport in de openbare ruimte zoals brede, veilige, verlichte fiets- en wandelpaden, sporttuinen en skills garden voor jong en oud, skeeleroutes, groen (water) speelruimten, outdoor fitness elementen, skateparken en playgrounds. We zien in de planvorming van ontwikkelgebieden nog altijd vierkante meters voor sport sneuvelen. De adviesraad adviseert om bij het opstellen van het handboek een verantwoordelijke aan te stellen die de inrichting van een sportieve, bewegrijke en leefbare stad waarborgt en bewaakt. Een autoriteit die ontwikkelplannen controleert op het behalen van de sportnorm. Ook pleiten wij voor het reserveren van een budget welke gekoppeld is aan de eisen en normen uit het handboek sport in de openbare ruimte.
- Sportcampus Zuiderpark is het thuishonk van veel sportverenigingen, topsport- en talentprogramma's. Met het gezamenlijk optrekken van Topsport Metropool, de buurtsportcoaches, de medische ondersteuning en het onderwijs kan Sportcampus Zuiderpark een buurtfunctie in Den Haag Zuidwest vervullen en zich tot bruisend middelpunt van de Haagse sport ontwikkelen. In lijn met die aanpak pleit de adviesraad voor sport ook nadrukkelijk voor het positioneren van het sportgebied Zuiderpark. Met het iconische Sportcampus Zuiderpark, het zwembad Zuiderpark en de trainingsaccommodatie voor de jeugdafdeling van ADO ademt dit gebied talentontwikkeling en topsport. De ADO-link spreekt tot de verbeelding en door de topsport en topsporters zichtbaar te maken kan het gebied nieuwe generaties Hagenaars inspireren. De Adviesraad voor Sport presenteerde in 2021 hierover een advies¹ en hoopt dat de gemeente Den Haag samen met de nieuwe eigenaar van de voetbalorganisatie in 2023 concrete eerste stappen zet in lijn met die gewenste ambities.
- De Adviesraad voor Sport juicht de aankondiging van een preventieakkoord toe. Dit biedt kansen voor een koppeling met het sportakkoord, waardoor sport niet alleen een doel is, maar ook samenhang krijgt met andere maatschappelijke opgaven voor gezondheidszorg, jeugd en

¹ [ADO Terug naar het Zuiderpark; april 2021](#)

onderwijs. Preventie loont. Uit onderzoek blijkt dat indien jongeren bewegen en sporten tussen het 12e en 18e levensjaar, de kansen dat zij in het volwassen leven ook een regelmatige beweeg- en sportleefstijl voortzetten aanzienlijk wordt vergroot. Preventie in deze leeftijdscategorie is via het onderwijs het makkelijkst te bereiken. Den Haag voert reeds een bewezen aanpak met een naschools sportaanbod via de inzet van schoolsportcoördinatoren. In aanvulling daarop ziet de Sportadviesraad graag dat scholen ook worden gestimuleerd om zich te profileren als sportieve school, bijvoorbeeld door meer beweging in het lesprogramma te brengen of het oprichten van schoolsportclubs. De Adviesraad voor Sport verheugt zich dan ook over de komst van een talentherkenning- en ontwikkelingsprogramma in 2023 voor alle Haagse kinderen.

- De Adviesraad voor Sport steunt een sportaanbod dat aansluit bij de levensfase van bewoners. Wij adviseren daarbij om de ongelijkheid in gezondheidsverschillen te dichten door te investeren in de groepen die hier het meest bij gebaat zijn. Dit vraagt om een aanpak op maat in samenwerking met verschillende sportaanbieders. In 2020² presenteerde de Adviesraad voor Sport een advies met concrete suggesties om ongebonden en anders georganiseerde sporten meer te omarmen. Het doet ons deugd om te lezen dat deze organisaties – via de inzichten van de Haagse beweegprofielen - in het gemeentelijk vizier komen. Juist deze organisaties zijn goed in staat om specifieke doelgroepen waaronder senioren, Hagenaars met een beperking, inwoners met een migratieachtergrond te bereiken.
- Als we het hebben over een sportieve stad mag de maatschappelijke betekenis van topsport niet ontbreken. Den Haag heeft inmiddels een herkenbaar topsportprofiel. De vestiging van het Topsport Metropool onderstreept dit. In onze optiek zou de vestiging van het topsportcentrum nóg meer een inspirerende en ondersteunende rol moeten krijgen in relatie tot de tientallen lokale topsportverenigingen. Dat het nieuwe college met 3 mln. euro investeert in de financiering van grootschalige topsportevenementen juicht de adviesraad toe. Het is een prachtige manier om de topsport in de kijker te zetten, talenten te stimuleren én duizenden breedtesporters te inspireren. Dergelijke evenementen geven de stad niet alleen een economische boost, maar zijn een katalysator om de sport – en de maatschappelijke impact van sport - verder te brengen.

Tot slot

Met deze concrete aanbevelingen hopen wij het nieuwe stadsbestuur een basis te bieden om de juiste financiële afwegingen te maken voor een gezonde en sportieve stad. Juist nu de sport geconfronteerd wordt met een *nieuwe crisis, de gestegen energiekosten*, welke een serieuze zorg zijn voor de vele Haagse sportverenigingen, ongeacht met of zonder eigen club- en kleedgebouwen. Dit vergt de komende periode extra aandacht. Een eerste grove verkenning laat zien dat 40-50% van de Haagse sportorganisaties, dus bijna 150 Haagse sportclubs, direct geraakt worden. Dit terwijl de sportverenigingen, als vrijwilligersorganisaties, uiterst kwetsbaar zijn. Het is van groot belang dat de Haagse sportsector nu, in 2023 én daarna kan rekenen op passende steun van de gemeente bij het opvangen van de financiële klappen veroorzaakt door de energiecrisis. Te meer omdat de inzet, expertise en praktijkervaring van onze sportverenigingen en sportondernemers, die met hun “voeten in de klei staan”, onmisbaar zijn bij het bereiken van de sportieve én maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Met vriendelijke groet,
namens de Adviesraad voor Sport,

Wendy van der Meijs
secretaris

Ron Jansen
voorzitter

² [Advies Anders Georganiseerde Sporten.pdf \(adviesraadvoorsport.nl\); 2020](#)